

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 27.10.2021
Sayı: 640

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Üzüm, şaraplık üzüm ve şarap üretiminde yaşanan sorunların araştırılması, üzüm ve şarap üretiminin ülkemiz ekonomisine daha fazla katkı sağlamasının önünü açacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. Saygılarımla. / /2021

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

GEREKÇE

Üzüm, iklim ve toprak istekleri yönünden çok seçici olmaması, çoğaltma yöntemlerinin kolay olması ve farklı şekillerde değerlendirilmesi gibi sebeplerden dolayı dünyadaki en yaygın kültür bitkilerinden biridir(T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı: Tarım Ürünleri Raporu/Üzüm, Ocak 2021).

Dünyada 7,7 milyon hektar(ha) alanda üzüm üretimi yapılmakta olup, bu üretim alanının %22,7'si İspanya'da bulunmaktadır. İspanya'yı Fransa(%18,3), Çin(%18,1), İtalya(%16,9) ve Türkiye(%9,8) takip etmektedir. Dünya yaş üzüm üretimi 2019 yılında 77,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Dünya yaş üzüm üretiminde 14,3 milyon ton üretimle Çin birinci sırada yer alırken, 7,2 milyon ton ile İtalya ikinci sırada, 6,7 milyon ton üretimle ABD üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye'de ise 4,1 milyon dekar alanda 4 milyon ton üzüm üretimi gerçekleşmiştir.

Ülkemizde yetiştirilen üzümlerin yaklaşık %52'sini yaş sofralık olarak değerlendirilmektedir. %37'si kurutmalık, %11'i ise şaraplık, şıralık ve diğer şekillerde (pekmez, pestil, reçel, sirke) kullanılmaktadır. Bölgelere göre üretimde, Ege'de çekirdeksiz, Marmara'da sofralık ve şaraplık üzüm üretimi öne çıkmaktadır. Akdeniz'de ilk turfanda, Orta Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da ise hem şaraplık hem sofralık hem de çekirdekli kurutmalık üzüm yetiştiriciliği hakimdir.

Dünyada toplam 10 milyon ton yaş üzüm ihracatının 1,7 milyon tonu Türkiye tarafından yapılırken, 1,3 milyon ton ile Güney Afrika ikinci sırada, 1,2 milyon ton ihracat ile İspanya üçüncü sırada yer almaktadır. Aynı yıl dünyada toplam yaklaşık 3 milyon tonluk kuru üzüm ihracatı yapılmış olup, bunun 2,1 milyon tonu (%73,0) Türkiye tarafından gerçekleştirilmiştir(Food and Agriculture Organization, 2019).

Türkiye, şaraplık üzüm üretimine uygun toprak, iklim ve genetik çeşitliliğiyle önemli bir fırsat ve potansiyel barındırmaktadır. Bu konuda potansiyeli iyi değerlendiren ve fırsata çeviren ülkeler ise şarap ihracatından çok ciddi bir ekonomik kazanç elde etmektedir. Küresel şarap ihracatı 2020 itibarıyla 34 milyar doları aşan bir hacme sahiptir. Dünya şarap ihracatının %74'üne denk gelen 25.2 milyar dolarlık hacmi tek başına Avrupa ülkeleri sağlamış durumdadır. 2020 yılında 10 milyar dolarlık şarap ihracatı gerçekleştiren Fransa, toplam küresel şarap ihracatının %29.2'sinde söz sahibidir. İkinci sırada 7.2 milyar dolarlık ihracat kapasitesiyle küresel pazarın %21.1'ine hakim olan İtalya yer almaktadır. İspanya 3.1 milyar dolar, Avustralya ise 2,1 milyar dolar ile bu sırayı takip etmektedir. Şili ise 1.8 milyar dolarlık şarap ihracatıyla beşinci sırada yer almaktadır. Türkiye, 34 milyar dolarlık şarap ihracatından sadece 6,9 milyon dolarlık pay almaktadır. Böylece, uluslararası pazarlarda en büyük 5 şarap ihracatçısı konumundaki Fransa, İtalya, İspanya, Avustralya ve Şili, küresel satışların %71'ini gerçekleştirmektedir(Donat İ., Oksijen s36).

Toplumumuzdaki manevi inanç nedeniyle şarap çok tüketilmemekle birlikte yurt dışında pazarı olan bir üründür. 2020 yılında 49,9 milyar dolar gerçekleşen dış ticaret açığımızın azaltılmasında yararlı olması muhtemeldir.[Türkiye İstatistik Kurumu, Dış Ticaret İstatistikleri, Aralık 2020] Ayrıca yurt dışına ihraç edilecek Türk şarapları, ülkemizin yabancı ülkelere daha iyi tanınmasını için bir vesile unsuru olacaktır.

Özetle, üzümdeki potansiyeli sadece sofralık ve kuru üzüm ile sınırlandırmak ve şaraptaki fırsatı elimizin tersiyle itmek bu ülkenin tarımına, çiftçisine, sanayicisine ve ihracatçısına haksızlık olacaktır.(İrfan Donat, Gazete Oksijen, sayı 36) Türkiye bağcılıkta katma değerli markalı üretim ve pazarlama stratejisiyle 34 milyar dolarlık pastadan milyarlarca dolarlık dilime talip olmalıdır.

İş bu nedenlerle üzüm, şaraplık üzüm ve şarap üretiminde yaşanan sorunların araştırılması, üzüm ve şarap üretiminin ülkemiz ekonomisine daha fazla katkı sağlamasının önünü açacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU

Eskişehir Milletvekili

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Cetvelidir.

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İMZA
1	Ahmet GELİK	İstanbul	
2	İbrahim Halil ORAL	Ankara Mu.	
3	Ahat Andican	İstanbul	
4	Fahrettin Yokus	Konya	
5	Behiç Gelik	Meriç	
6	Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	
7	Dursun ATAŞ	Karşı	
8	Ayden Adnan Sengün	Aydın	
9	Senol Sunat	Ankara	
10	Aylin Cesur	İsparta	
11	Bedri Yasar	Samsun	
12	Ahmet Kamel EROZAN	Bursa	
13	Ayhan Altıntaş	Ankara	
14	M. Metanet CUMHAOĞLU	Adana	
15	Yavuz AĞIRALIOĞLU	İstanbul	
16	Durmuş YILMAZ	Ankara	
17	Bedri TAŞAR	Samsun	
18	Enes Kalkan	Eskişehir	
19	Feride Nohar	Antalya	
20			
21			

mükerrer

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan KABUKCUOĞLU'NUN 27.10.2021 tarih ve 637, 638, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647 sıra sayılı Meclis Araştırma Önergeleri'ne katılıyorum.

Gereğini rica ederim, saygılarımla.

3 /11/2021

Trabzon MUK.
Hüseyin ÖRS
